

BUXTEHUDE & BACH

Herzlich lieb hab
ich dich, o Herr

LUTHERS BACH ENSEMBLE

za 24 juni 20:00 uur **Petruskerk Leens**

(Jubileum concert i.v.m. 50 jaar Concerten van de Stichting Hinszorgel)

zo 25 juni 15:00 uur **Kruiskerk Burgum**

Dit programma is mede mogelijk gemaakt door:

 kunstraad groningen

provinsje fryslân
provincie fryslân

LDF Luthers Diaconessenhuis fonds

Voorwoord

We vieren de start van de zomer deze keer in Leens en Burgum met een mooie combinatie van Buxtehude en Bach. Buxtehude was een belangrijk inspirator van Bach zoals u in de toelichting kunt lezen; hij liep dik 400 kilometer heen en terug van Arnstadt naar Lübeck om getuige te zijn van Buxtehude's orgelspel. Beter bewijs van bewondering is nauwelijks denkbaar!

Deze concerten zijn vooral te danken aan de Stichting Hinszorgel in Leens met wie we al vaker hebben samengewerkt bij uitvoeringen in Petruskerk met het prachtige Hinszorgel. De kerk heeft een ambiance die heel geschikt is voor het Luthers Bach Ensemble en datzelfde geldt voor de inmiddels vertrouwde Kruiskerk in Burgum. Ook een geweldige plek voor cantates en orgelmuziek. We hopen dat u er weer van zult genieten.

Mocht u ons willen steunen als donateur/vriend van het LBE, of als barokliefhebber en geoefende amateurzanger ook eens willen meedoen aan een volgende uitvoering van het projectkoor van Lutherse Bach Academie? Ik verwijs u graag naar de informatie achter in dit programmaboekje. Daar vindt u ook een overzicht van andere uitvoeringen en activiteiten van het LBE, maar u kunt ook terecht op onze website: www.luthersbachensemble.nl. Graag zien we u terug bij een volgend concert.

Ton Kee
voorzitter LBE

Programma

Leens, zaterdag 24 juni

Toccata in d klein (BuxWV 155) (orgel solo)

Dieterich Buxtehude (ca 1637-1707)

Cantate 'Herzlich lieb hab ich dich, o Herr'
(BuxWV 41)

Dieterich Buxtehude

Partia V; Intrada-Aria-Balletto-Gigue-Passacaglia
(orgel & strijkers)

Heirich Ignaz Franz von Biber (1644-1704)

PAUZE

Alleluia

Hans Leo Hassler (1564-1612)

Concerto in C groot (BWV 594)
(orgel solo) (geen tempo indicatie)
| Recitativo adagio | Allegro

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Transcriptie van Antonio Vivaldi's concerto in
D groot RV 208 voor viool, strijkers en basso
continuo.

Cantate 'Wer mich liebet, der wird mein Wort halten'
(BWV 59)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Burgum, zondag 25 juni

Alleluia

Hans Leo Hassler (1564-1612)

Praeludium in a klein (orgel solo)
(Buxwv 153)

Dieterich Buxtehude (ca 1637-1707)

Cantate 'Herzlich lieb hab ich dich, o Herr'
(BuxWV 41)

Dieterich Buxtehude

PAUZE

Partia V; Intrada-Aria-Balletto-Gigue-Passacaglia
(orgel & strijkers)

Heirich Ignaz Franz von Biber (1644-1704)

Chaconne in e klein (orgel solo)
(Buxwv 160)

Dieterich Buxtehude

Cantate 'Wer mich liebet, der wird mein Wort halten'
(BWV 59)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Ook zo genoten van
dit prachtige concert?

Dan is het nu tijd om thuis na te
genieten met een goed glas wijn.

Deze 'Schnitgerwijn' is te koop in de pauze en na
afloop van dit concert.

Toelichting

Herzlich lieb hab ich dich, o Herr BuxWV41

De Lübecker organist Dietrich Buxtehude schreef een overvloed van muziek voor rijke kooplieden die voorafgaand aan de opening van de beurs een kerkconcert bezochten. Wie in Lübeck omstreeks 1650 zaken aan de beurs wilde doen, en zich al vroegtijdig zich in de stad bevond, kon de tijd aangenaam verkorten door een concert bij te wonen. Naast de deur, in de Marienkirche, vonden speciaal voor de beurshandelaren orgelconcerten plaats waar de Lübecker organist Franz Tunder tegen een matig entreegeld te horen was. Tunders opvolger, Dietrich Buxtehude, maakte van dit unieke entertainment een exclusieve concertserie.

Buxtehude bood op zondag vijf concerten aan met grote bezetting: avondvullende oratoria, grote cantates en kamermusiek. De entree tot Buxtehudes 'Abendmusiken' was gratis, maar als je een zitplaats wilde, moest je er voor betalen. Voor een gedrukt programmaboekje verlangde Buxtehude eveneens geld - de rijke Lübecker burgers en kooplui betaalden graag voor deze service. Naast de Lübeckers kwamen musici en muzikliefhebbers uit heel Duitsland om Buxtehudes concerten en vooral zijn orgelspel te horen - hij was een van Europa's beroemdste organisten. De jonge Johann Sebastian Bach maakte een ruim 400 kilometer lange voettocht naar Arnstadt naar Lübeck, wat enige ergernis bij zijn werkgever wakte, omdat hij zijn verlof eindeloos verlengde. Ook Georg Friedrich Händel reisde in 1703 van Hamburg naar Lübeck en was onder de indruk van Buxtehudes vakmanschap. Het componeren van cantates voor de eredienst behoorde niet tot het takenpakket van Buxtehude; dat was een zaak van de cantor. Buxtehude, de organist, was dus alleen voor de orgelmusiek in de Marienkirche verantwoordelijk. Toch is uit zijn penneveer een rijkdom van geestelijke cantates overgeleverd. Hij schreef ze voor zijn kerkelijke, niet-liturgische concerten en voor de Abendmusiken.

Waarschijnlijk ontstond ook de cantate 'Herzlich lieb hab ich dich, o Herr' voor deze gelegenheid. De tekst is een protestants kerklied van de Wittenberger theoloog Martin Schalling uit het jaar 1569 (bekend is vooral het laatste vers 'Ach Herr, lass dein' lieb' Engelen' dat Bach gebruikte voor zijn slotkoor in zijn Johannes-Passion). De bijbehorende melodie is anoniem, maar was in Buxtehudes tijd al welbekend. Deze koraalmelodie is de muzikale basis van Buxtehudes groot opgezette cantate: ze omvat 300 maten en behoort in haar heldere architectuur, harmonische rijkdom en kunstrijke muzikale tekstuitbeelding tot de mooiste cantates uit de barok. De koraalcantate bestaat uit drie verzen naar de verzen van het lied zelf.

In het eerste vers introduceert de sopraansolist de koraalmelodie eenstemmig, na een kort ritornel. Bij de woorden 'Herr Jesu Christ' legt Buxtehude een bijzondere nadruk met een adagio passage beginnend bij Herr. In vers 2 komt het koor aan bod alwaar het imitatorisch de tekst 'Es ist ja, Herr dein Geschenk und Gab' zingt. Al vragend sluit het af ('ja, Herr?') om bevestigend in een 3/2 maatsoort verder te gaan. Midden in vers 2 verandert het stuk van karakter en komt er opeens een tritonissprong in de bas bij de tekst 'Behüt mich, Herr, vor falscher Lehr'. Prachtig schrijnende chromatische schreden klinken bij het woord 'falscher'. Op het eind een troostend tempo giusto in 3/2, waar bevestigd wordt dat 'mein Herr und Gott' onze ziel troost in 'Todesbanden'. Onder tremulo van de violen wordt het laatste vers ingeleid. De twee solisten zingen over 'am letzten End' en daarmee is de toon gezet. Pas als het 'liebe Engelen in Abrams Schoss' voorbij is, zingt het koor over zijn rustplaats. Weer in het terugkerende 3/2 metrum, zij het 'gar sanft'. Prachtige tekstuitbeelding wederom op 'ruhn' waar lange tonen komen en langzaam weer verdwijnen. Maar op het moment dat het lichaam uit de dood wordt gewekt schetteren bij de daarbij behorende

vreugde de trompetten: 'In aller Freud, o Gottessohn'. Bij het daaropvolgende aanroepen van Jezus Christus valt het woord 'Herr' steeds op de tweede tel van de maat (Vader, Zoon en Heilige Geest). De cantate sluit af met een krachtig en vrolijk einde - hoe droevig we ook begonnen. Het virtuoze 'Amen' (Allegro) bevestigt dit nog maar eens.

Het andere vocale werk, cantate BWV 59, volgt een libretto uit de in 1714 gepubliceerde bundel Geistliche Poesien van de Hamburger pastor Erdmann Neumeister slechts ten dele: Neumeisters nummers 5 - 7 ontbreken. De cantate is daardoor beknopt, 10 à 12 minuten muziek, maar toch zeker niet de minste. Een prachtig openingskoor met twee solisten en orkest met twee trompetten voert de feestelijke 'Pinksterbegeisterung' ten tonele. Speciaal voor de gelegenheid is er een slotkoraal aan toegevoegd. Over de cantate bestaat nogal wat onduidelijkheid. Onmiskenbaar is echter dat het een Pinkstercantate is, die zijn titeltekst ontleent aan eerste regel van de evangelielezing voor de eerste Pinksterdag (Johannes 14: 23-31). Dat is een gedeelte van Jezus' afscheidstoespraken, waarin hij de komst van een troostende Heilige Geest aankondigt. Over de carrière van deze wat raadselachtige cantate valt het volgende te zeggen.

Bach heeft BWV 59 zeker nog in Köthen, vóór zijn vertrek naar Leipzig, gecomponeerd en waarschijnlijk uitgevoerd op Eerste Pinksterdag 16 mei 1723 in de universiteitskerk St Pauli, dus ruim een week vóór hij naar Leipzig verhuisde en twee weken voordat hij daar op de eerste zondag na Trinitatis zijn omvangrijke Antrittscantate BWV 75 presenteerde. Los van zijn verplichtingen als Thomascantor werd namelijk van hem verwacht dat hij als stedelijke director musices viermaal per jaar muziek in de universiteitskerk zou verzorgen.

Pinksteren 1724 voerde hij BWV 59 opnieuw uit, na de preek die was voorafgegaan door een heruitvoering van de Weimarer cantate BWV 172. Voor de Pinksterviering het jaar daarop, ontmantelde Bach BWV 59. De delen (1) en (4) keren, gewijzigd en uitgebreid op Eerste Pinksterdag terug in BWV 74, waarvan de titel derhalve het achtervoegsel [II] krijgt; deel (3) gaat door als slotkoraal van BWV 175 (met andere tekst, Nun, werter Geist, ich folge Dir) voor Tweede Pinksterdag.

De cantate eindigt tamelijk onbevredigend met een aria. Zowel de partituur van 1723 en de partijen van 1724 geven dit aan. Neumeisters libretto bevatten echter nog de delen 5 - 7: een koraal, een bijbeltekst en een aria. In één van Bachs partijen lezen we nog Chorale segue, 'nu volgt een koraal', maar welk dat is, blijft een raadsel. Hedendaagse uitvoerders kiezen voor één van de drie volgende oplossingen. De eerste is dat koraal (3) en aria (4) worden omgewisseld worden, zodat de cantate zonder 'vreemde' muziek te introduceren toch enigszins gebruikelijk eindigt. De tweede oplossing is het volgen van de oude, negentiende-eeuwse Bachausgave, die aanbeveelt om als deel (5) het derde en laatste couplet uit te voeren van koraal (3), 'Du heilige Brunst, süßer Trost'. Wij kiezen hier voor de koraaltekst uit Neumeisters libretto, vers 3 ('Gott, heiliger Geist, du Tröster wert') van het koraal 'Erhalt uns Herr bei deinem Wort', en voor een van Bachs harmoniseringen van die koraalmelodie, geplukt uit de cantates BWV 6 of 126.

Tymen Jan Bronda

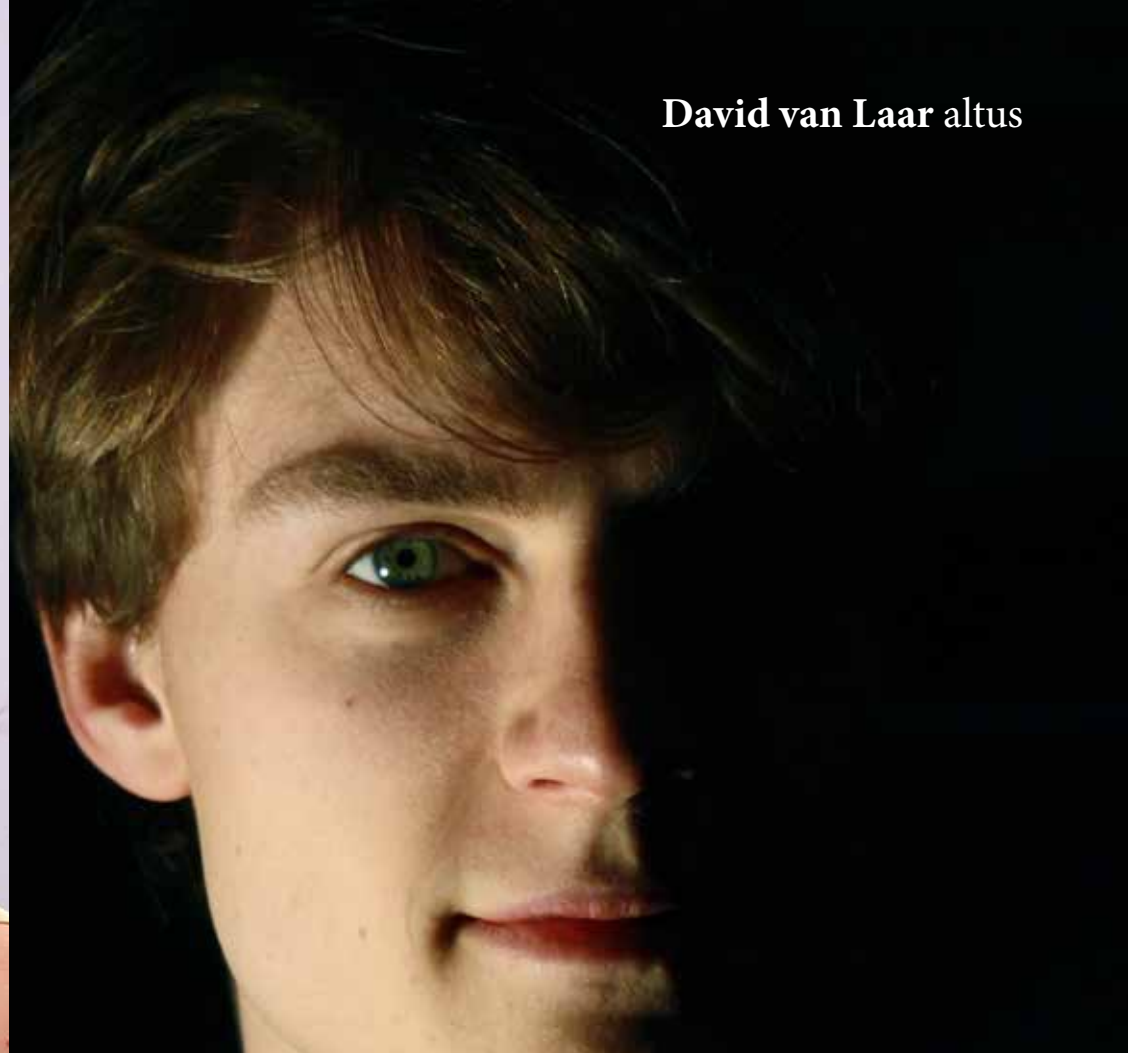
Soetkin Elbers sopraan

Soetkin Elbers werd in Brussel geboren, waar ze aan het Koninklijk Conservatorium zang studeerde bij Dina Grossberger, gevolgd door studies bij Kai Wessel in Wenen en Keulen. Reeds tijdens haar studies zong ze rollen aan de Opéra Royal de Liège (The Fairy Queen van Purcell) en aan het Badisches Staatstheater Karlsruhe (Apollo e Dafne van Händel). In Schloss Damtschach in Karinthië (Oostenrijk) trad ze op in historisch uitgevoerde barokopera's van Gasparini en Fux. Van 2012 tot nu vertolkte Soetkin in verschillende operaproducties aan het Theater Aachen verschillende rollen, zoals Dorinda in Orlando (Händel), Le Feu/La Princesse/Le Rossignol in L'Enfant et les sortilèges (Ravel) of Amour in Orphée et Euridice (Gluck). In 2014 zong Soetkin bij de Donaufestwochen in Grein (Oostenrijk) de vrouwelijke hoofdrol in twee eenakters van Rameau, samen met het L'Orfeo Barockorchester onder leiding van Michi Gaigg.

In het barokke en hedendaagse opera- en concertrepertoire werkte ze samen met tal van vooraanstaande dirigenten, zoals Paul Dombrecht, Rubén Dubrovsky, Marino Formenti, Sigiswald Kuijken, Peter Van Heyghen en Sébastien Rouland, onder andere in AMUZ in Antwerpen, de Philharmonie in Berlijn en de Musikverein in Wenen. Ze trad op bij festivals zoals Barocktage Stift Melk, Carinthischer Sommer, Festival d'Ambronay, Händel Festspiele Karlsruhe, Impuls Festival Linz, Taschenopernfestival Salzburg en Wiener Festwochen. Haar concertrepertoire omvat naast grote werken van Bach, Händel, Charpentier, Couperin, Haydn en Mozart, talrijke barokke kamercantates van onder anderen Bononcini, Clérambault, Händel, Montéclair, Scarlatti en Vivaldi. Zij voert die opera's het liefste uit, met barokgestiek, waarbij ze gecoacht wordt door Sigrid T'Hooft, de specialiste voor historische dans en regie.

David van Laar altus

Tijdens zijn studie orgel bij Theo Jellema ontdekte de jonge altus David van Laar zijn altstem en zijn liefde voor zingen en startte kort daarop in 2013 zijn studie zang bij Hanneke de Wit aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen. Juni 2017 zal hij daar zijn studie afronden. Tijdens zijn studie volgde David ook lessen bij Maarten Engeltjes en bij Michael Chance aan het Koninklijk Conservatorium in den Haag, waarvoor hem door het Prins Claus Conservatorium een beurs werd toegekend. Masterclasses ontving hij van onder anderen Nico van der Meel, Marcel Boone, Paul Triepels en Elsina Jansen. Afgelopen december was David altsolist bij het live uitgezonden NPO Radio 4 Kerstconcert onder leiding van Klaas Stok, met het Radio Filharmonisch Orkest en Consensus Vocalis. Als vocaal solist heeft David opgetreden met ensembles en orkesten als het Radio Filharmonisch Orkest, het Orkest van het Oosten, Eik en Linde, The Northern Consort en het Luthers Bach Ensemble. Zo was hij onder meer te horen in Bachs Matthäus- en Johannes-Passion, Weihnachtsoratorium, Magnificat en vele van diens cantates, Vivaldi's Stabat Mater, Gloria, Dixit Dominus en Magnificat. Sinds kort heeft hij ook een aanstelling als student-assistent zangdocent aan het Prins Claus Conservatorium. Als organist is hij verbonden aan de Sint Jozefkathedraal in Groningen en speelt hij regelmatig continuo in orkesten als Concerto d'Amsterdam.

Richard Resch

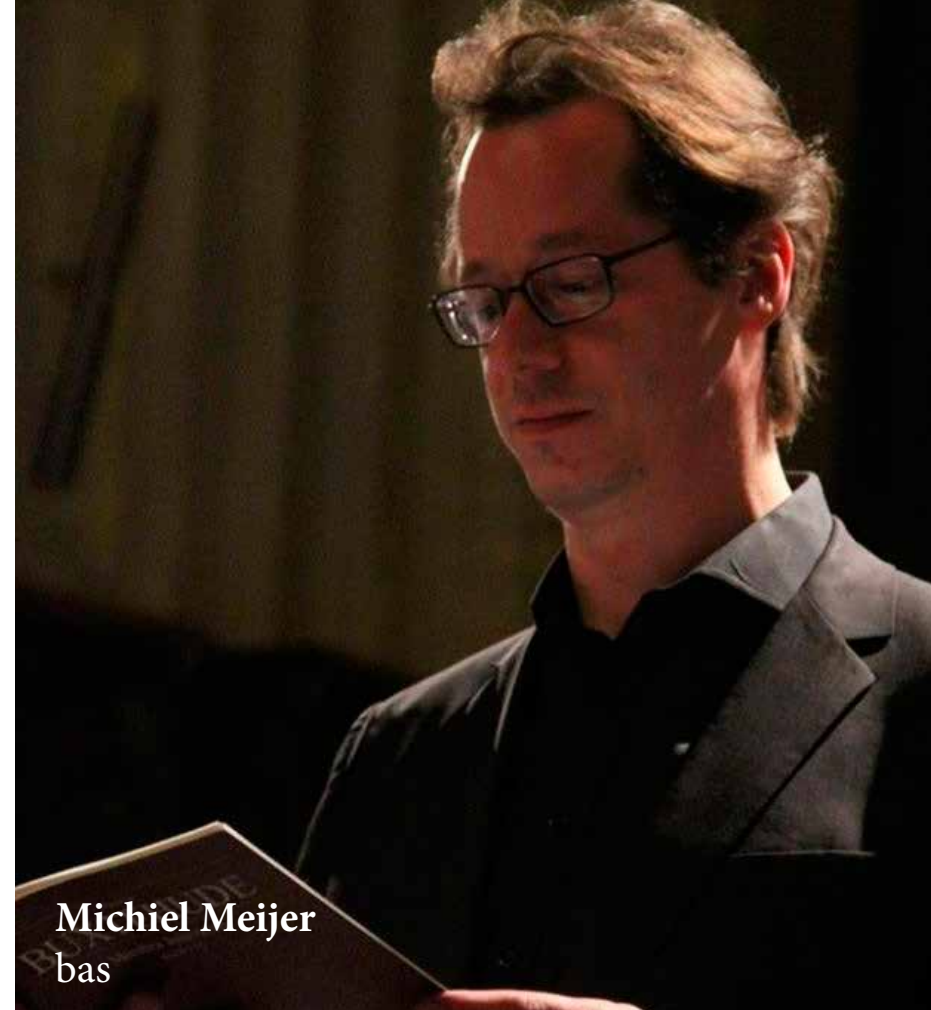
tenor

Richard Resch begon zijn muzikale loopbaan in het jongenskoor van de Regensburger Domspatzen. Hij vervolgde zijn opleiding aan de Hochschule für Musik in Augsburg, waar hij afstudeerde met een graad voor muziek en piano. Daarna studeerde hij klassieke zang aan het Leopold-Mozart-Zentrum van de Universiteit van Augsburg, waar hij onder andere les kreeg van Agnes Habereder, Hans-Joachim Beyer, Edda Sevenich en Dominik Wortig. Hij vervolgde zijn studies aan de Schola Cantorum Basiliensis in Basel, waar hij zich specialiseerde in vroege muziek en ensemble muziek. Om zich verder te ontwikkelen, volgde hij masterclasses bij Brigitte Fassbaender, Margreet Honig, Regina Resnik, Rudolf Jansen, Michael Nagy, Rudolf Piernay, Udo Reinemann, Wolfram Rieger en Gerd Türk. Bij Hansjörg Albrecht en Frieder Bernius volgde hij masterclasses oratorium.

Richard won prijzen op verschillende internationale operacompetities, zoals de Toti Dal Monte competitie in Treviso, de Kammeroper Schloss Rheinsberg competitie in Brandenburg en de Lions Singing competitie in het Immling Opera Festival. In 2012 kende de stad Augsburg hem de Kunstpreis toe.

Richard trad op in het Theater van Augsburg, het Staatstheater in Brunswijk, het Landestheater in Bregenz, de Opéra National de Bordeaux en de Bayerische Staatsoper in München. Hij werkte met dirigenten als Claudio Astronio, Rolf Beck, Christoph Eschenbach, Christoph Hammer, Michel Laplénie, Andrew Parrott, Joshua Rifkin, Helmuth Rilling, Morten Schuldt-Jensen, Andreas Spering en Jos van Veldhoven. Ook werkte hij samen met internationaal bekende ensembles als het Bergen Philharmonic Orchestra, het Bremen Philharmonic Orchestra, de Deutsche Staatsphilharmonie Rheinland-Pfalz, het Orchestra Ensemble Kanazawa, de Capella Istropolitana, La Folia Barockorchester, de Lautten Compagnie, het Leipzig Chamber Orchestra, het Bach-Collegium Stuttgart, de Sinfonia Varsovia en het SWR Radio Symphony Orchestra. Optredens van hem in de Håkonsshallen in Bergen, het Konzerthaus in Berlijn en de Herkulesaal in München zijn uitgezonden op de radio.

Hij heeft in heel Europa opgetreden, en verder in China, Israël en Japan.
www.richardresch.eu

Michiel Meijer

bas

Afkomstig uit een muzikale familie begon de bas Michiel Meijer zijn opleiding op twaalfjarige leeftijd met hobolessen bij Henk Knöps. Na zijn middelbare school studeerde hij Muziekwetenschap aan de Universiteit van Utrecht en aansluitend Solozang aan het Conservatorium van Amsterdam bij Charles van Tassel. Inmiddels heeft hij als solist een breed repertoire ontwikkeld, waaronder oratoria, liederen en ensemble-muziek, van vroeg-rennaissance tot hedendaagse composities. De laatste jaren heeft hij zich voornamelijk gewijd aan muziek uit de zeventiende en achttiende eeuw, en heeft hij een reputatie opgebouwd als specialist in barokcantates en -oratoria. Als solist werkte hij met dirigenten als

Jos van Veldhoven en Ton Koopman. Michiel Meijer maakte diverse cd-opnames van zowel oude als hedendaagse muziek. Als freelancer is hij verbonden aan het Amsterdam Baroque Choir en het Nederlands Kamerkoor. Hij volgde masterclasses bij onder anderen Charlotte Margiono, Geert Smits en Kurt Equiluz. Naast zijn werkzaamheden als uitvoerend kunstenaar neemt het coachen van kleinere groepen zangers of hele koren een steeds belangrijker plaats in. Hij is, samen met violiste Paulien Kostense, oprichter van het Bach Ensemble Amsterdam.

Femke Huizinga eerste viool

Femke Huizinga is cum laude afgestudeerd in barokviool en barokaltviool bij Antoinette Lohmann (Utrecht, 2012) en in de filosofie (Amsterdam, 2007). Ze is een communicatief en veelgevraagd musicus. Zo speelt ze onder andere met de Nederlandse Bachvereniging, Anima Eterna en The Northern Consort. Ze was aanvoerder van de altviolen in het European Union Baroque Orchestra in 2011. De Nederlandse Bachvereniging selecteerde haar vanaf 2015 voor een Young Bach Fellowship. Haar passie voor de klank van darmsnaren en haar nieuwsgierige insteek brachten haar naar

talrijke zomercursussen en masterclasses door heel Europa. Als ondernemend kamermusicus is ze mede-oprichtster van strijktrio Gesto Antico, duo La Corella en het Dutch ArtWorks Ensemble. Daarmee was ze onder andere te gast op festivals voor Oude Muziek in Utrecht, Saintes, Triëst en Antwerpen. Tevens is Femke concertmeester en artistiek leider van het vernieuwende Arcade Ensemble, dat de sociale en communicatieve kracht van muziek op innovatieve wijze in de huidige maatschappij brengt.

Robert Koolstra continuo & orgel solo

Robert Koolstra studeerde orgel en klavecimbel aan het Noord Nederlands Conservatorium en kreeg daarna een studiebeurs voor zijn postgraduate degree aan de Guildhall School of Music and Drama in Londen. Hij speelt continuo in diverse ensembles en maakte concertreizen naar Europa, Azië en Amerika. Als solist is hij regelmatig te horen op orgel en klavecimbel. Hij verleende medewerking aan verschillende tv- en radio-opnames.

Hij is als artistiek adviseur en continuospeler verbonden aan het koor en barokorkest van het Luthers Bach Ensemble. Onlangs soleerde hij onder de leiding van Ton Koopman met het Luthers Bach Ensemble in het klavecimbelconcert F-dur van J.S. Bach.

In 2008-2009 was hij hoofdvakdocent en hoofd

van de afdeling klassiek aan het conservatorium in Chennai (India) op uitnodiging van dubbele Oscarwinnaar A.R.Rahman. Daarna werkte hij als kamermusicus en docent in Montreal (Canada).

Hij organiseerde klavecimbelfestivals in Groningen waar hij de afgelopen jaren integraal alle Partita's, de Engelse Suites en het Wohltemperiertes Klavier van J.S. Bach uitvoerde. In maart 2017 voerde het Luthers Bach Ensemble een nieuwe reconstructie uit van de Markus-Passion van Bach (1744), samengesteld door Robert Koolstra en voorzien van door hem geschreven recitatieven. Als organist is hij verbonden aan de Remonstrantse gemeente in Groningen.

Tymen Jan Bronda kreeg zijn eerste orgelles toen hij zeven jaar was. Na een aantal jaren les te hebben gehad van Piet Wiersma ging hij studeren aan het conservatorium Groningen bij Johan Beeftink en Theo Jellema. Aan het conservatorium van Zwolle behaalde hij zijn diploma kerkmuziek. In 2009 werd zijn orgelstudie bij Reitze Smits, aan de Hogeschool voor de kunsten Utrecht, voltooid met de titel Master of Music na recitals in de Joriskerk te Amersfoort en in de O.L.V.-basiliek te Zwolle. Tymen Jan was in september 2011 tien jaar cantor-organist van de Lutherse Gemeente te Groningen. Het afgelopen decennium nam hij in deze kerk het initiatief voor de serie 'Orgel Anders'. Daarnaast speelt hij een belangrijke rol bij de cantates die op de tweede zondag van de maand ten gehore worden gebracht in de Groningse Lutherse Kerk. Als docent kerkmuziek is hij verbonden aan de opleiding kerkmuziek Noord-Nederland die onder auspiciën van het Bureau Kerkmuziek van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) plaatsvindt. In 2006 richtte Tymen Jan het Luthers Bach Ensemble op, dat gespecialiseerd is in de barokke uitvoeringspraktijk. Met het LBE voerde hij naast diverse Bachcantates alle Lutherse Missen van Bach uit en in november 2011 en december 2016 dirigeerde hij de Hohe Messe van Bach. Als dirigent is hij verder verbonden aan kamerkoor Tiraña uit Groningen.

In 2012 nam Tymen Jan het initiatief tot reconstructie van het voormalige Schnitger-orgel (1699/1717) van de Lutherse Kerk in Groningen. Op 31 oktober 2017 wordt dit instrument in het Luther-/Reformatiejaar opgeleverd. Daarmee kan de stad Groningen opnieuw toonaangevend worden in de oude muziekwereld. Dit gebeurt door aan te sluiten bij de recent herleeftde interesse in het gebruik van het kerkorgel als centraal continuo-instrument bij (Bach)cantates.

Tymen Jan Bronda
dirigent & orgel solo

Luthers Bach Ensemble

Solisten

Soetkin Elbers sopraan
David van Laar alt
Richard Resch tenor
Michiel Meijer bas

Musici

Femke Huizinga viool I
Judith Verona Martin viool II
Zdenka Prochazkova altviool I
Nadine Henrichs altviool II
Nika Zlataric violoncello
Silvia Jiménez Soriano violone
Robert Koolstra continuo en orgelsoli in Burgum
Dave Hendry trompet I
Patrice Boileau trompet II
Steeff Gerritse pauken
Tymen Jan Bronda orgelsoli in Leens

Koor

Sopranen

Soetkin Elbers (solist)
Nellie Bolhuis
Sanne Brederoo
Joske van der Hoeven
Antje van der Tak

Alten

David van Laar (solist)
Fenny de Boer
Marieke Bouma
Regine Reincke

Tenoren

Richard Resch (solist)
Joost Hurkmans
Klaas Lyklema

Bassen

Michiel Meijer (solist)
Luuk Dijkhuis
Henk Timmerman

Algehele leiding

Tymen Jan Bronda

Teksten & vertalingen

cantate Herzlich lieb hab ich dich, o Herr

1. Versus (sopraan)

Herzlich lieb hab ich dich, o Herr.
Ich bitt, wollst sein von mir nicht fern
Mit deiner Hülfe und Gnaden.
Die ganze Welt erfreut mich nicht,
Nach Himmel und Erd frag ich nicht,
Wenn ich dich nur, Herr, habe.
Und wenn mir gleich mein Herz zerbricht,
So bist du doch mein Zuversicht,
Mein Teil und meines Herzens Trost,
Der mich durch sein Blut hat erlöst.
Herr Jesu Christ,
Mein Gott und Herr, mein Gott und Herr,
In Schanden laß mich nimmermehr!

2. Versus (koor en solisten)

Es ist ja, Herr, dein Geschenk und Gab,
mein Leib und Seel und was ich hab
in diesem armen Leben,
damit ichs brauch zum Lobe dein,
zu Nutz und Dienst des Nächsten mein,
wollst mir dein Gnade geben.
Behüt mich, Herr, vor falscher Lehr,
des Satans Mord und Lügen wehr,
in allem Kreuz erhalte mich,
auf daß ichs trag geduldiglich.
Herr Jesu Christ, mein Herr und Gott,
tröst mir mein Seel in Todesnot.

3. Versus (koor en solisten)

Ach, Herr, laß dein lieb Englein
Am letzten End die Seele mein
In Abrahams Schoß tragen,
Den Leib in seinm Schlafkammerlein
Gar sanft ohn einig Qual und Pein
Ruhn bis am jüngsten Tage!
Alsdann vom Tod erwecke mich,
Daß meine Augen sehen dich
In aller Freud, o Gottes Sohn,
Mein Heiland und mein Gnadenthron!
Herr Jesu Christ, erhöre mich,
Ich will dich preisen ewiglich!

tekst: Martin Schalling (1569)
vert: Abraham Wierenga

'k Heb u van harte lief, o Heer.
Onthoud mij, smee ik, nimmermeer
uw bijstand en genade.
Mijn hart kleeft aan de wereld niet,
hemel en aard' zijn mijn verlangen niet:
gij zijt mijn enig' have.
Zelfs als mij alle vreugd' ontvliedt
zijt gij het die mij hope biedt,
mijns harten burcht, mijn hoogste goed,
gij, die mij reddet door uw bloed.
O Jezus Christus,
Heer en God,
in uw hand zij mijns levens lot!

Geschonken is wat mij toeviel:
zo haav' en goed als lijf en ziel,
in dit mijn schamel leven.
Dat alles diene t' uwer eer
en ik mijns naasten baat vermeer'
zij mij door uw gena gegeven.
Voor dwaling, Heer, behoed mij toch!
Weer Satans dodelijk bedrog!
Dat mij uw hand in 't lijden schraag',
opdat ik 't in geduld verdraag'.
O Jezus Christus, God en Heer,
troost m' als ik tot u wederkeer!

Heer, laat uw milde eng'lenschaar'
mijn ziel als op een zachte baar
naar Abrahams schoot dragen.
En laat mijn graf een rustplaats zijn
waar 't lichaam, vrij van leed en pijn,
uitrust ten jongsten dage.
Wek m' uit de doden op die dag,
opdat mijn oog u schouwen mag,
Gods Zoon, in eeuw'ge zaligheid,
genadig Heiland die gij zijt.
O Jezus Christus, hoor mijn stem,
'k zing mee in 't nieuw Jeruzalem!

Kantate BWV 59 Wer mich liebet, der wird mein Wort halten – J.S. Bach

1. Aria (Duetto) S B Tromba I/II, Tamburi, Violino I/II, Viola, Continuo

Wer mich liebet, der wird mein Wort halten,
und mein Vater wird ihn lieben, und wir werden
zu ihm kommen und Wohnung bei ihm machen.
Ev.Jo.1423

Wie mij liefheeft, houdt zich aan mijn woorden. En
mijn Vader heeft hem lief. En wij zullen tot hem
komen en intrek bij hem nemen.

2. Recitativo S Violino I/II, Viola, Continuo

O, was sind das vor Ehren,
Worzu uns Jesus setzt?
Der uns so würdig schätzt,
Daß er verheißt,
Samt Vater und dem heiligen Geist
In unsern Herzen einzukehren.
O, was sind das vor Ehren?
Der Mensch ist Staub,
Der Eitelkeit ihr Raub,
Der Müh und Arbeit Trauerspiel
Und alles Elends Zweck und Ziel.
Wie nun? Der Allerhöchste spricht,
Er will in unsern Seelen
Die Wohnung sich erwählen.
Ach, was tut Gottes Liebe nicht?
Ach, daß doch, wie er wollte,
Ihn auch ein jeder lieben sollte.

O, weergaloze ere,
door Jezus ons verleend,
die 't zo goed met ons meent,
dat hij belooft,
in 't hart van wie gelooft
- drieëinig God – te resideren!
Wat kan ons hóger eren?
Trots pracht en tooi
zijn wij als kaf: ten prooi
aan zinken en aan ondergang,
ons zweogen slechts van aards belang.
Maar zie! De Allerhoogste heeft
uw ziel, hoezeer verloren,
tot woning zich verkoren.
Ja, wat is 't wat God ons níet geeft?
Laat liefde uw hart winnen!
Laat elk die milde God beminnen.

3. Choral Violino I/II, Viola, Continuo

Komm, Heiliger Geist, Herre Gott,
Erfüll mit deiner Gnaden Gut
Deiner Gläubigen Herz, Mut und Sinn.
Dein brünstig Lieb entzünd in ihn'n.
O Herr, durch deines Lichtes Glanz
Zu dem Glauben versammelt hast
Das Volk aus aller Welt Zungen;
Das sei dir, Herr, zu Lob gesungen.
Alleluja, alleluja. Martin Luther, 1524

Kom, heilige Geest, Heer en God!
Laat uw genaad, ons hoogste goed,
ons hart vervullen, t' ieder uur.
Ontsteek der wederliefde vuur.
O Heer, uw albestralend licht
heeft u een talrijk volk gesticht,
een volk, vereend uit alle talen.
dat u bezing' in zijn koralen.
Halleluja, halleluja!

4. Aria B Violino solo, Continuo

Die Welt mit allen Königreichen,
Die Welt mit aller Herrlichkeit
Kann dieser Herrlichkeit nicht gleichen,
Womit uns unser Gott erfreut:
Daß er in unsern Herzen thronet
Und wie in einem Himmel wohnt.
Ach Gott, wie selig sind wir doch,
Wie selig werden wir erst noch,
Wenn wir nach dieser Zeit der Erden
Bei dir im Himmel wohnen werden.

Der ganse mensheid koninkrijken,
de wereld met haar heerlijkheid –
niets daarvan kan op dat gelijken
waarmee ons onze God verblijdt:
dat in ons hart zijn koningstroon is,
die als de hemel Hem zo schoon is!
O God, hoe zalig zijn wij toch!
maar zaal'ger worden wij toch nog
als wij, na dit ons aardse leven,
wonen bij u, in 's hemels dreven.

5. Choral Violino I/II, Viola, Continuo, tromba da tirarsi

Gott, heil'ger Geist, du Tröster wert,
gib dein'm Volk ein'rlei Sinn auf Erd',
Steh' bei uns in der letzten Not,
G'leit uns ins Leben aus dem Tod!
M.Luther, 1541

O Geest Gods, Trooster, biddenswaard,
geef vaste moed uw volk op aard;
en draag ons in des stervens nood,
breng ons ten leven, uit de dood!

Hans Leo Hassler (1564-1612) - Halleluja - Laudem dicite

Halleluja. Laudem dicite Deo nostro
Halleluja. Omnes servi eius, pusilli et magni
Halleluja. Quoniam regnavit Dominus Deus noster
omnipotens
Gaudeamus, et exsultemus : et demus ei gloriam
semper

Halleluja. Prijs onze God
Halleluja. Al zijn dienaars, klein en groot
Halleluja. Want de Heer, onze almachtige God,
regeert
Laten we blij zijn en uitgelaten en hem altijd de eer
geven (Openbaring 19:5-7)

Dankwoord

Bram Wierenga zorgde als altijd voor de mooie vertalingen. Titia Patberg, Thea Plasmans en Ite Meerveld waren verantwoordelijk voor de smetteloze voorbereiding en organisatie van de concerten. Hartelijk dank wederom aan onze gastgezinnes voor de geboden gastvrijheid aan musici en solisten.

Over het Luthers Bach Ensemble

Het Luthers Bach Ensemble is in 2006 opgericht vanuit de wens meer Bachcantates ten gehore te brengen op basis van de authentieke uitvoeringspraktijk. Het LBE is het enige Oude Muziekensemble in Noord-Nederland met een orkest en twee koren, een kleinkoor en een projectkoor. Het projectkoor heeft onlangs de naam Lutherse Bach Academie gekregen. In de afgelopen jaren wist het LBE een kern van buitengewoon goede instrumentalisten aan te trekken. Het LBE stelt zich ten doel het publiek te betrekken bij de emotionele rijkdom en intense dramatiek van de barokmuziek, bijvoorbeeld door scenische uitvoeringen. Dat sluit aan bij de opvattingen uit de tijd van Bach dat muziek via de emotie inzicht verschaft in de essentiële aspecten van het leven. Het LBE is letterlijk en figuurlijk gegrondvest in de Lutherse kerk in Groningen. Het gebouw aan de Haddingestraat heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een belangrijk podium voor kleinere ensembles en kamermuziek. Daarnaast speelt het LBE op verschillende podia in Noord-Nederland, in de rest van Nederland en in Duitsland. De komst van het nieuwe Schnitgerorgel eind oktober in de Lutherse kerk in Groningen is een belangrijke impuls voor muziekuvoeringen in combinatie met dit orgel, een voor Nederland unieke combinatie.

LBE is een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Wij zoeken Vrienden en Gulle Gevers

Het LBE zoekt sinds kort Gulle Gevers. **Uw steun voor langere tijd is onmisbaar.**

Willen wij op langere termijn de bewezen kwaliteit behouden en daarnaast die prachtige programma's laten uitvoeren, dan kunnen wij dat niet alleen. Is dit wat voor u? Stuur dan een berichtje naar info@luthersbachensemble.nl (mw. Titia Siekmans) en wij handelen graag de zakelijke kant voor u af. Wordt u Gulle Gever voor vijf jaar dan is uw bijdrage middels de ANBI regeling volledig in vijf jaar volledig aftrekbaar. Een simpel aanmeldingsformulier van de Belastingdienst is gemakkelijk te downloaden: een notaris is overbodig.

Vrienden/donateurs voor €50 per jaar, u krijgt daarvoor €5,00 korting voor maximaal 2 kaarten per concert, gereserveerde 2e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij concerten, 2 x per jaar een nieuwsbrief, een programmaboekje en 1 pauzedrankje.

Sponsors/gulle gevers voor €250,00 per jaar (voor 5 jaar), u krijgt daarvoor voor 1 concert per jaar 2 vrijkaarten en voor de andere concerten € 10,00 korting voor max 2 kaarten, 2e rang, gereserveerde 2e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij concerten, 2 x per jaar een nieuwsbrief, een programmaboekje en 1 pauzedrankje.

Sponsors/gulle gevers voor €500,00 per jaar (voor 5 jaar), u krijgt daarvoor voor 3 concert per jaar 2 vrijkaarten en voor de andere concerten € 10,00 korting voor max 2 kaarten, 2e rang, gereserveerde 2e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij concerten, 2 x per jaar een nieuwsbrief, een programmaboekje en 1 pauzedrankje.

Sponsors/gulle gevers voor €1000,00 per jaar (voor 5 jaar), u krijgt daarvoor 2 vrijkaarten voor alle concerten, 2e rang plaatsen, gereserveerde 2e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij concerten, 2 x per jaar een nieuwsbrief, een programmaboekje en 1 pauzedrankje.

Komende uitvoeringen

Inwijding nieuwe barokorgel i.k.v. Schnitgerfestival 2017

Dinsdag 31 oktober

15:00 uur inwijdingsconcert Lutherse kerk

19:30 uur cantatedienst Lutherse kerk (alleen BWV80)

Woensdag 1 november

20:00 uur Grote of Martinikerk te Doesburg

Programma

cantate 'Ein Feste Burg ist unser Gott' BWV 80, J.S. Bach

motet 'Singet dem Herrn ein Neues Lied' BWV 225, J.S. Bach

Orgelconcert in C groot No. 1, strijkers, 2 hobo's en 1 fagot, Joseph Haydn

Uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. **Ton Koopman**

orgel soli door Tymen Jan Bronda, Stefanie True (sopraan), Marjon Strijk (sopraan)

David van Laar (altus), Robert Kuizenga (altus), Berend Eijkhout (bas)

Donderdag 2 november 20:00 uur Lutherse kerk

uitvoerenden: Nederlandse Bachvereniging o.l.v. Jos van Veldhoven. Leo van Doeselaar (orgel)

werken van Bach Buxtehude en Kuhnau. Zie www.schnitgerfestival.nl

Zaterdag 4 november 15:00 uur Lutherse kerk

uitvoerenden: Cordevento XL & Erik Bosgraaf. Matthias Havinga (orgel)

werken van Telemann en een nieuwe compositie voor orgel en orkest.

Zie ook www.schnitgerfestival.nl.

Weihnachts-Oratorium

Zaterdag 16 december 2017 19:30 uur Der Aa-kerk Groningen

Zondag 17 december 10:00 uur cantatedienst Lutherse kerk Groningen (solo cantate Bereitet die Wege, bereitet die Bahn BWV 132)

Zondag 17 december 15:00 uur Nicolaïkerk Appingedam

Programma

Johann Sebastian Bach (1685-1750) - Weihnachts-Oratorium cantate I, II, V & VI

Uitvoerenden

Lutherse Bach Academie (projectkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

Myriam Arbouz (sopraan), Robert Kuizenga (alt), Johannes Weiss (tenor), Harry van der Kamp (bas)

Matthäus-Passion semi-scenisch met Marc Pantus (regie)

Donderdag 8 maart 2018 19.30u Petrus & Pauluskerk Loppersum

Vrijdag 9 maart 2018 19.30u Theater Kerkrade

Zaterdag 10 maart 2018 15.00u Waalse kerk Amsterdam

Zondag 11 maart 2018 17.00u Banter Kirche Wilhelmshaven (DE)

Vrijdag 16 maart 2018 19.30u Mauritiuskerk IJlst

Zaterdag 17 maart 2018 19.30u Martinikerk Doesburg

Zondag 18 maart 2018 15.00 uDer Aa-kerk Groningen

Programma

J.S. Bach, Matthäus-Passion BWV244 (semi-scenisch)

Uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (ripiënisten & solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

Marc Pantus (Christus), Robert Buckland (Evangelist), Myriam Arbouz (sopraan)

Agnes van Laar (sopraan), Robert Kuizenga (altus), David van Laar (altus), Eske Tibben (alt)

William Knight (tenor), Satoshi Mizukoshu (tenor), David Greco (bas)

Symphoniae sacrae & Psalmen Davids

met Copper & Zink, strijkers, dulcianen, pommers et cetera

Donderdag 7 juni 2018 Grote kerk Leeuwarden

Vrijdag 8 juni Martinikerk Doesburg (o.v.)

Zaterdag 9 juni Martinikerk Groningen (o.v.)

Zondag 10 juni locatie nnb

Programma

Heinrich Schütz: Symphoniae sacrae & Psalmen Davids

met Copper & Zink, strijkers, dulcianen, pommers et cetera

Uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

ensemble Copper & Zink

Alexander's Feast

Donderdag 20 september 2018 Grote kerk Leeuwarden

Vrijdag 21 september Martinikerk Doesburg

Zaterdag 22 september Martinikerk Groningen (o.v.)

Zondag 23 september locatie nnb

Programma

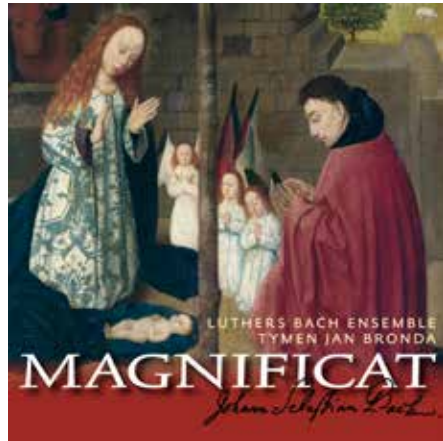
Georg Frideric Handel, Alexander's Feast (HWV 75)

Uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. gastdirigent Peter Dijkstra

Magnifieke aanbieding!

In 2014 bracht het Luthers Bach Ensemble de cd **Magnificat** uit, 72 minuten Bach van de bovenste plank.

De kritieken waren zeer lovend en de eerste oplage is intussen uitverkocht. Vanwege de aanhoudende vraag heeft het LBE besloten tot een tweede persing, identiek aan de eerste, dus met doosje en tekstboekje.

Magnificat, Luthers Barok Ensemble

Op deze cd staan van Johann Sebastian Bach het Magnificat D-Dur BWV243 (met Laudén), het Concerto d-Moll BWV1059R en de altsolocantate Gott soll allein mein Herze haben BWV169. Solisten op deze cd zijn Stefanie True (sopraan); Robert Kuizenga (altus); Richard Resch (tenor) en Michiel Meijer (bas). Een en ander wordt gecomponeerd door het kleinkoor en barokorkest van het LBE.

In Dulci Jubilo, Tymen Jan Bronda

In september 2013 nam Tymen Jan Bronda zijn nieuwste cd op, op het Schnitgerorgel van de Der Aa-kerk. Het programma bevat werken uit de vroeg- en laatbarok die op het lijf van het instrument zijn geschreven.

Trouw (Christo Lelie):

‘In een veelheid aan registraties laat Bronda het onvolprezen Schnitger-orgel verrukkelijk klinken, helder, zangerig, veelkleurig. (...) Een belangrijke reden om deze orgel-CD aan te schaffen is het inspirerende orgelspel van Tymen Jan Bronda.’

Orgelnieuws (Joost van Beek):

‘Naast speelplezier zijn souplesse en transparantie hier toepasselijke trefwoorden, en als de muziek daarom vraagt heeft het spel van Bronda een aanstekelijk drive (“In dir ist Freude”).’

De cd kan besteld worden voor € 10,- (excl. 2 euro verzendkosten). Bij een bestelling graag dit bedrag vooraf overmaken op NL45 INGB 0004 8696 77 t.n.v. T. Bronda te Groningen onder vermelding van ‘In dulci jubilo’. Vergeet niet een email met uw adresgegevens te sturen naar info@tymenjanbronda.nl. De cd is ook tijdens dit concert verkrijgbaar.

Colofon

Floormanagers: Titia Patberg, Thea Plasmans, Ite Meerveld

Fotografie: Titia Patberg

Geluidsoptnames: Jan Willem van Willigen

Teksten: Ton Kee, Marlite Halbertsma (corr.), Joske van der Hoeven, Bram Wierenga en Tymen Jan Bronda

Eindredactie: Joske van der Hoeven

Ontwerp en opmaak programmaboekje: Lodidesign

Voor meer informatie en het laatste nieuws kijk op www.luthersbachensemble.nl

Het LBE is ook op Facebook te vinden, met al meer dan 4.000 Vind-ik-leuks. Word daar ook vriend van het LBE!

Ook op Twitter!

Stichting LUTHERS BACH ENSEMBLE te Groningen
Postadres p/a Haddingestraat 19a 9711 KB GRONINGEN
e-mailadres info@luthersbachensemble.nl
IBAN NL70INGB0002878593 / BIC INGBNL2A
t.n.v. stichting Luthers Bach Ensemble Groningen
Kamer van Koophandel 02096248 ANBI nr. 65004

Wilt u zich aanmelden voor de LBE-mailinglist, stuur dan een mailtje naar bovenstaand e-mailadres.

Management

Artist Management Agency (impresariaat)

Jurjen Toepoel

info@toepoel-artists.com

+31(0)6 45080741

Artistic Director (artistiek leider)

Tymen Jan Bronda info@tymenjanbronda.nl +31

(0)6 27035682

Managing Director (zakelijk leider)

Titia Siekmans titiasiekmans@gmail.com +31 (0)6 12964199

Inspectant: Ite-Harm Meerveld,

Oege Mollema (podium)

Assistant Business Leader: Jikke Barwegen

Floor Manager: Titia Patberg

Choir Manager projectkoor: Betty Knigge

Bestuur

Ton Kee (voorzitter)

Broer Miedema (penningmeester)

Rolf Wierenga (secretaris)

Daan Nijman (bestuurslid)

Marlite Halbertsma (bestuurslid)

Bernard van Reemst (fondsenwerving)

Jan Bouma (bestuurlijk attaché)

Erwin de Vies (penningmeester beheer)

Raad van toezicht

Jan Willem van Willigen

Johan Boiten

Karel Knoll

Jeroen Knot

Jan Hendrik Kuiper

